

■ Легенда спорту

«ЖЫЦЦЁ І ДЗЕ»

18 лютага 2010 года назаўжды застанецца ў гісторыі айчынна-га біятлона: у індывідуальнай гонцы на Алімпіядзе ў Ванкуверы Сяргей Новікаў сенсацыйна выйграў «серабро», падзяліўшы другое месца не з кім-небудзь, а з самім каралём біятлона — Оле-Эйнарам Бьёрндаленам. Пасля яго поспехаў на Гульнях у нашай мужчынскай зборнай яшчэ не было. Сам Сяргей «адбегаў» яшчэ адзін алімпійскі цыкл, выступіў у Сочы-2014 і развітаўся з біятлонам, але не са спортам. Сёння Новікаў узначальвае спартыўны клуб Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі «Спартак», у яго падначаленні — 14 спартыўных школ — чатыры ў Бабруйску і дзесяць у Магілёве.

— Набіраем, трэніруем і перадаём дзяцей у вышэйшае звяно па 20 відах спорту. На жаль, у прафсаюзных школах у Магілёве цяпер няма біятлона, ёсць толькі лыжныя гонкі.

— **Думалі, што пасля таго, як пакінеце вялікі спорт, будзеце працаваць з дзецямі?**

— Не, але заўсёды хацеў застацца ў спорце і займацца карыснай справай. Лічу, што зараз у мяне гэта атрымліваецца. Будучы дзеючым спартсменам, не задумваешся аб дзіцячым спорце, пра тое колькі вы сілкаў прыкладаецца рознымі спецыялістамі для таго, каб вырасіць паўнаўвасахнага атлета. Гэта не толькі праца трэнера, але і бухгалтэрыя, усе арганізацыйныя пытанні, звязаныя з трэніровачным працэсам.

Калі параўноўваць цяперашні момант з тым часам, калі спортам пачынаў займацца я, вядома, шмат што змянілася. Цяпер набіраецца дзяцей нашмат складаней, многія з фізічнымі адхіленнямі, іх не прапускае дыспансер. Ды і адарваць дзіця ад камп'ютара або планшэта не лёгка. У мой час усе ведалі, што на ўсе Чавусы, дзе я нарадзіўся, ёсць адно аддзяленне біятлона, і ўсе стараліся трапіць туды.

Цяпер, наогул, па асобных відах спорту цяжка набраць дзяцей, напрыклад, акадэмічнае веславанне: зразумела, што база знаходзіцца не ў цэнтры горада. Або лыжныя гонкі — спартыўная школа таксама на ўскраіне, не ўсе бацькі захочуць вазіць туды, а дзіця само ездзіць праз увесь горад. А самыя папулярныя сёння, па маіх назіраннях, — усе віды адзінаборстваў, бокс і футбол, вядома.

ШКОЛА З ТРАДЫЦЫЯМІ

Якое месца займае Навагрудчына ў беларускай спартыўнай супольнасці

Рэгіён на працягу многіх гадоў выступае плячоўкай для правядзення абласных і рэспубліканскіх спаборніцтваў па розных відах спорту. А колькі выдатных спартсменаў з гэтага раёна краіны папоўнілі шэрагі маладзёжных і нацыянальных камандаў Беларусі. Дзіцяча-юнацкая спартыўная школа адзначае юбілей і падводзіць вынікі сваёй працы.

Дзякуючы рэалізацыі дзяржаўнай сацыяльнай палітыкі на Навагрудчыне ажыццяўляецца ўсё неабходнае, каб кожнаму ахвотнаму даць магчымасць займацца фізкультурай і спортам. З гэтай мэтай 50 гадоў таму ў Навагрудку была адкрыта першая дзіцяча-юнацкая спартыўная школа. Праз шэсць гадоў такая ж з'явілася і ў гарадскім пасёлку Любча. У 2003 годзе гарадская і раённая ўстановы былі аб'яднаны ў Навагрудскую ДЮСШ № 2. За гады свайго існавання ўстанова адчула нямала перамен, аднак, задачы трэнераў заўсёды заставаліся аднымі — прывіць юным навагрудчанам любоў да спорту.

Што такое спартыўная школа для юнага спартсмена? Гэта яго першыя крокі ў спорце, яго першыя перамогі і няўдачы і, вядома, першы трэнер. Менавіта ён прывівае дзіцяці любоў да спорту, развівае навыкі, удзельнічае ў фарміраванні характару. Першы трэнер вучыць свайго выхаванца не толькі перамагаць, але і правільна праіграваць — не адчайвацца, а аналізаваць сітуацыю, рабіць высновы і працягваць рухацца далей, да перамогі. І з якімі майстрамі ні займаўся б спартсмен далей, першы настаўнік назаўжды застанецца ў яго памяці.

Сёння ў Навагрудскай ДЮСШ № 2 працуюць тры аддзяленні: лёгка атлетыка, футбол і конны спорт, дзе займаюцца 268 спартсменаў-навуцэнцаў. Кваліфікаваны трэнерскі склад уключае дзевяць штатных трэнераў-выкладчыкаў і тры сумя-

— **Многія цяпер кажуць аб праблемах з дзіцячымі трэнерамі...**

— Яна ёсць. У нас шмат узроставых спецыялістаў, а маладых складана прыцягнуць і ўтрымаць у школах, ды каб яны яшчэ і добрасуменна працавалі. Зразумела, што маладым хочацца ўсяго і адразу. Аднак у каго да гэтай справы прызванне, гараць вочы, той застаецца, так было заўсёды.

— **Прайшло практычна чатыры гады з таго часу, калі вы скончылі выступаць. Хутка прывыклі да новага жыцця?**

— Зразумела, што прабегаўшы палову жыцця, ты ўжо як робат — падымаешся на зарадку, снядана, ведаеш, што потым у цябе будзе трэніроўка, абед, адпачынак, другая трэніроўка. Гэта фарміруе пэўныя звычкі. Цяпер ужо выйшаў на звычайны жыццёвы рытм, вядома, былі складанасці з адаптацыяй. Але ведаецца, усяму свой час, галоўнае — галавой да гэтага дайсці і зразумець, што час актыўнага спорту прайшоў.

— **Вы калі гэта зразумелі?**

— Пасля Алімпійскіх гульняў у Сочы, бачыў, што вынікі ўпалі, яны не задавальнялі ні мяне, ні іншых. Таму разумеў, што прыйшоў час перабудовацца, шукаць работу і ісці далей. Страхаў, што не знайдучы сябе ў жыцці, не было. Перад Алімпіядай, калі ведаеш, што заўтра на старт — вось гэта страшна, і перажыванне, і мандраж. А тут... чалавек да ўсяго прывыкае. Рукі, ногі ёсць — працы не баюся.

Сёння гляджу біятлонныя трансляцыі і думаю, на шчасце, ужо не трэба так цяжка трэніравацца. Цяпер іншыя складанасці ў жыцці.

— **Але ўсё ж успамінаеце сваю кар'еру?**

— Бывае момантамі, але каб настальгіраваць — не. Гледзячы тыя ж Кубкі свету, успамінаў, як у Хохфільцэне мы чацвёртае месца ў эстафэце занялі, хоць ішлі там першымі-другім. Калі бачу нейкія фатаграфіі з Алімпіяды, то ўспамінаю і яе. Больш думаю пра тыя моманты, якія за гады кар'еры можна было змяніць, выправіць, і, магчыма, ўсё жыццё склалася б па-іншаму. Але гэта ўсё мімалётныя ўспаміны, як было, так было, час прайшоў.

— **Стоячы на п'едэстале побач з Бьёрндаленам, аб чым з ім размаўлялі?**

— Перакінуліся толькі парай фраз, павіншавалі адзін аднаго.

— **Можаце прыгадаць самую складаную гонку ў сваёй кар'еры?**

— Іх было шмат, адну вылучыць не змагу. Бывала, фізічна ты вельмі добра гатовы, выкладваешся на максімум, але ў канцы ўсё роўна вельмі цяжка, хоць і паказваеш добры вынік. А бывае, арганізм не можа выдаць нічога добрага, хоць лыжы едуць выдатна і ўсё складаецца нядрэнна.

— **Для вас быў прыклад у біятлоне?**

— Каб канкрэтна на кагосьці фанатычна глядзеў — не. Але я доўгі

час быў у камандзе з такімі грандамі беларускага біятлона як Вадзім Сашурын, Аляксей Айдарыў, Уладзімір Драчоў. З Алегам Рыжанковым жыў у адным пакоі падчас збораў і спаборніцтваў. У кожнага з іх браў нешта карыснае для сябе.

— **Цяпер з імі маеце зносіны?**

— Практычна з усімі стэлефануваемся. Ды і з хлопцамі, якія ў зборнай сёння, маю зносіны — Раман Ялётнаў, Уладзімір Чапелін. З кімсьці і з жаночай каманды, і сэрвіс-брыгадай, якія рыхтавалі для нас лыжы, падтрымліваем кантакт.

— **З чым звязваеце адсутнасць добрых вынікаў у мужчынскай камандзе?**

— Складанае пытанне. Тут і змена пакаленняў, і невысокая канкурэнцыя ўнутры каманды, і частая змена трэнераў. Настаўнікі мяняюцца кожны год, за чатыры гады — чатыры трэнеры.

— **У лютым нашы біятланісты адпраўяцца на Алімпіяду ў Пхёнчхан, вы ўжо выступалі на гэтай трасе на чэмпіянаце свету 2008 года.**

— Тады гэта быў першы біятлонны турнір, які правялі ў Карэі. Ён не выклікаў цікавасці гледачоў, людзей, акрамя расіян, практычна не было. Ды і сам стадыён, і арга-

нізатары былі не гатовыя. Еўрапейскія стадыёны да таго часу ўжо мелі добрыя ўмовы для спартсменаў, а ў Пхёнчхане былі толькі вагончыкі для падрыхтоўкі лыжаў і пераапраанання спартсменаў. Траса таксама была не вельмі прадумана, не аб'езджаная, калі было добрае слізгаценне, са спускаў спартсмены выляталі за межы дыстанцыі. Але, думаю, зараз будзе ўжо ўсё па-іншаму.

Надвор'е хутчэй за ўсё будзе пераменлівае, са снегам праблемы наўрад ці паўстануць, ноччу там мароз, уключаюцца пушкі, штучны снег кладзецца і потым закатаецца салетрай, а вось днём можа быць цяпло. Унізе, пад стадыёнам, дзе размясціўся вялікі гасцінічны комплекс, у лютым можна было хадзіць у майцы.

«Рукі, ногі ёсць — працы не баюся».

Тады на чэмпіянаце свету і харчаванне было досыць спецыфічнае. Гэта ж Карэя: усе салодкае, кісла-саладкое — мяса, салаты. Але тут Алімпіяда, гэта зусім іншы ўзровень, павінна быць прадстаўлена, як мінімум тры кухні.

— **Біятлон змяніўся за чатыры гады?**

— Не, наогул практычна ніякіх змен, невялікія нюансы. Больш за ўсё зараз здзіўляюць выступленні Мартэна Фуркада, які ўсталяваў такую гегемонію ў біятлоне, як у свой час Б'ёрндален. Сёння ён безумоўны лідар.

— **Як вы адрагавалі на адхіленне Расіі ад Алімпійскіх гульняў?**

— Выступаць пад нейтральным сцягам — гэта, вядома, іншае, і гэта можа паўплываць на вынік расійскіх спартсменаў. Дзесьці чытаеш і разумееш, што гэты скандал носіць палітычнае адценне. Але ўвогуле мне складана пра гэта казаць, таму што трэба ведаць усе моманты, нюансы, проста чытаючы прэсу, нічога толкам не разумееш.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

lobazhevich@zviazda.by

Вольга ДУХОЎНІК, удзельніца першых юнацкіх Алімпійскіх гульняў у Сінгапуры.

не хапае. Гэта, вядома, можа паўплываць і на вынікі атлетаў на спаборніцтвах.

Праблемы ў галіне фізкультуры і спорту, арганізацыі здаровага ладу жыцця дзяцей заўсёды агульныя для ўсіх жыхароў Навагрудскага раёна, таму мясцовыя органы ўлады і тут не засталіся ўбаку. Старшыня Навагрудскага райвыканкама Анатоль Маркевіч падняў пытанне аб будаўніцтве ФАКа, і на сустрэчы з губернатарам Гродзенскай вобласці Уладзімірам Краўцовым былі абмеркаваны шляхі вырашэння гэтай праблемы.

Бо спорт — гэта не проста праца, пасля выканання якой можна расслабіцца і адпачыць. Гэта стыль жыцця, які патрабуе мэтанакіраванасці, зацягасці і працаздольнасці.

З юбілеем школы віншуюм усіх ветэранаў спорту, трэнераў і выхаванцаў. Жадаем моцнага здароўя, сілы духу, удачы і дабрабыту ў сем'ях.

Сяргей ЮШКЕВІЧ, дырэктар ДЮСШ № 2 г. Навагрудка.